

Asia: Lausuntopyyntö, Kärme-kallion tuulivoimahankkeen YVA-selostus, Sastamala, Pirkanmaa (PIRELY/8232/2022)

Pirkanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Eurowind Energy Oy suunnittelee Sastamalan kaupungin alueelle 7 voimalan (VE2: 5 voimalaa) tuulivoimapuistoa. Hankkeen kokonaispinta-ala on n. 1400 ha ja voimaloiden kokonaiskorkeus on 260 m. Hankkeessa ei suunnitella uuden voimajohdon rakentamista. Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi hyödyntäen olemassa olevia voimajohtopylväitä. Hankealue on pääosin talouskäytössä olevaa havumetsäaluetta ja ojitettua turvekangasta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeen linnustoa on selvitetty kolmena vuonna, mutta laskennat on keskitetty potentiaalisille paikoille ja metsäkanalintujen soitimia on selvitetty vain keväällä 2022. Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidintaikaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinuilla kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnaissa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Pistelaskentojen osalta Luke näkee, että tällaisella rajatulla alueella, jolta tarvitaan kattavaa tietoa linnustosta, luonnollinen vaihtoehto olisi koko alueen kattava kartoituslaskenta. Tämän menetelmän tavoitteena on kartoittaa alueen kaikki linnut.

Hankealueesta 30 kilometrin säteelle sijoittuu 5 tuulivoimapuistoa (1-3 voimalan puistoja). Lisäksi suunnittelun/rakentamisen eri vaiheissa olevia hankkeita on 5. Hankealueen itäpuolelle sijoittuu Lakkiniemen aurinkovoimahanke. Selostuksessa todetaan, että aurinkovoimaloiden alle jäävä elinympäristö menetetään tai sen laatu heikkenee, mutta vaikutusten ei nähdä ulottuvan aurinkovoimaloiden aluetta kauemmaksi.

Yhteisvaikutusten osalta Luke huomauttaa, että laajalla alueella tapahtuva elinympäristöjen menetys ja heikkeneminen voi kuitenkin vaikuttaa kokonaiskuvassa merkittävästi, vaikka yksittäisen hankkeen vaikutuksien ei nähtäisikään ulottuvan etäälle.

Selostuksessa tuodaan ilmi, että epävarmuutta arvioihin tuo tutkimustiedon puute eläinten tottumisesta pitkän ajan kuluessa. Lisäksi selostuksessa todetaan, että yhteisvaikutusten toteutuminen ja voimakkuus on kiinni nyt suunniteltujen hankkeiden toteutumisesta.

Selostuksessa viitataan tehtyihin seurantatutkimuksiin. Niiden osalta on syytä huomioida, että konsulttien tekemät raportit eivät ole verrattavissa tieteelliseen tietoon, jossa tutkimusaineisto on käsitelty käyttäen tilastollisia menetelmiä ja analyyskejä, joilla hallitaan tiedon epävarmuutta, ja joka on sen jälkeen vertaisarvioitu. Kartoitukset ja raportit eivät ole siis tutkimuksia, vaan selvityksiä, kartoituksia tai seurantaraportteja. Niistä puuttuu tutkimuksen tunnusmerkit ja rakenteet, eikä niitä ole referoitu tieteellisin menetelmin. Ensisijaisesti vaikutusten arvioinneissa tulisi tukeutua olemassa olevaan tieteelliseen kirjallisuuteen.

Selostuksessa on kirjallisuuteen perehdytty huolellisesti ja epävarmuuksia tuotu esiin. Lajiston tottumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Selostuksessa kerrotaan havaituista eläimistä ja niiden jäljistä voimaloiden alueilla. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella eläimet voivat käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita. Lisäksi tulee huomioida, että vaikutukset eivät välttämättä kohdistu ainoastaan suoraan välttämiskäyttäytymiseen vaan populaatiotasolla esim. lisääntymiseen. Mikäli elinympäristö jollain tasolla heikkenee lisääntymisen kannalta (esim. pirstoutuminen myötä), vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Vaikutukset riistalajistoon arvioidaan selostuksessa pääasiassa vähäisiksi. Lajiston tottumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita. Lisäksi tulee huomioida, että vaikutukset eivät välttämättä kohdistu ainoastaan suoraan välttämiskäyttäytymiseen vaan populaatiotasolla esim. lisääntymiseen. Mikäli elinympäristö jollain tasolla heikkenee lisääntymisen kannalta, vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmällä aikavälillä. Elinympäristön tuhoutuminen tai heikkeneminen siinä mittakaavassa, että yksilöt vaihtavat sijaintia, on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 20.01.2025 klo 13:44:07.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: